

01 בספטמבר 2023
ט"ו באלול תשפ"ג

אל:

תושבי מדרשת בן-גוריון

חברים יקרים שלום רב,

הנדון: הגברת שיתוף הפעולה ושיפור יחסי מדרשת שדה בוקר עם תושבי מדרשת בן גוריון

1. פתח דבר: מערכת היחסים ושיתוף הפעולה בין המדרשה לתושבי הישוב מדרשת בן גוריון חשובה ויקרה לי מאוד ועל הצדדים לפעול לשיפורה המתמיד, לאחרונה אני ער להתחדשות שיח שלילי בנושא ועל כן בחרתי לפנות ישירות אליכם ולהבהיר את תפיסת עולמי.
  - 1.1. הגעתי לנהל את **מדרשת שדה בוקר** לפני כשלוש שנים וחצי, ב-01 באפריל 2020, בעת סגר הקורונה הראשון. כבר בחודש הראשון קיימנו בשער היישוב, בתנאי בידוד וסגר, טקס זיכרון לחללי מערכות ישראל. דבר בסיסי ביישוב שמזוהה עם ממלכתיות, התיישבות והגנה.
  - 1.2. בעת כניסתי לתפקיד, החברה נמצאה במשבר ניהולי וכלכלי, וחמור מכך, במשבר אמון פנים וחץ ארגוני. לכל מקום שהגעתי דיברו על "התאגיד" כמי שאחראי לחולאי הישוב **מדרשת בן-גוריון**. כל זאת, בנוסף להשלכות ממגפת הקורונה.
  - 1.3. מאז הגעתי, בד בבד עם עבודה בתוך הארגון לטיוב תהליכים ולהגדלת הפעילות, אשר לשמה אנו קיימים, אנו פועלים מול משרדי ממשלה, רשות מקרקעי ישראל, המועצה האזורית ועוד גופים לבניית יחסי עבודה המושתתים על אמון והכרה בחשיבות הפעילות שלנו למדינת ישראל בכלל, לחינוך הסביבתי ולפיתוח הנגב בפרט.
  - 1.4. **מדרשת שדה בוקר בנגב** הינה מפעל חינוכי חשוב מאין כמוהו, עם מורשת של עשייה חינוכית וערכית, ומהווה עוגן ומנוע צמיחה להר הנגב.
2. אני מבין כי סוגיית הקרקעות בוערת, ועל כן מבקש לספק עובדות ולתת רקע:
  - 2.1. **מדרשת שדה בוקר** הוקמה על ידי **דוד בן גוריון** בשנת 1960, על שטח של 1,925 דונם אשר הוחכר מהמדינה בידי **קרן הנגב** למטרה זו (השטח המגודר המקיף את היישוב).
  - 2.2. ב-1973 המדרשה נהייתה חברה ממשלתית, בבעלות משותפת של ממשלת ישראל (60%) ויד דוד בן-גוריון (40%).
  - 2.3. **יד דוד בן-גוריון** העבירה **לאוניברסיטת בן-גוריון** 424 דונמים בלא תמורה להקמת הקמפוס של **המכונים לחקר המדבר**. העברה מסודרת ורישום הזכויות בקרקע, מסיבות שונות, לא בוצעה עד היום.
  - 2.4. שכונות נווה צין ונווה בוקר הוקמו בהסכמת **יד דוד בן-גוריון**. ברם, השטח שהוחכר לפרטיים ולשימוש בית ספר צין החדש, גני הילדים ואולם הספורט, מעולם לא קוזז מהשטח שמוכר ליד דוד בן גוריון.
  - 2.5. בשנת 2003 הוחלט על הקמת יישוב בשם **מדרשת בן-גוריון** על השטח של **מדרשת שדה בוקר**, **במועצה האזורית רמת הנגב**. עד היום, 20 שנים מאז הקמת היישוב, לא הוסדרו היחסים בין בעלי הזכויות בקרקע (יד דוד בן-גוריון / מדרשת שדה בוקר), המועצה האזורית רמת הנגב והיישוב.
  - 2.6. ב-2010 הוגשה על ידי וועד היישוב עתירה לבג"ץ בבקשה להסדיר את המצב. העתירה נמשכה בהסכמת הצדדים אך הצדדים לא התקדמו לכדי הסדרה.
  - 2.7. בשל מחלוקות או העדר עבודת מטה מסודרת ברמ"י, כל התשתית המשמשת את כלל היישוב והבאים אליו, הינה בשטח החכירה של יד בן-גוריון, ולא בוצעו הפקעות לצרכי דרך או לצרכי הציבור, למעט ב"ס צין והמתחם של אולם הספורט.

2.8. בשנתיים האחרונות, בליווי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, החל הליך תכנון ברמ"י של כלל היישוב, שאמור להתכתב עם תוכניות המתאר של המועצה האזורית רמת הנגב. אינני יכול לעדכן היכן הדברים עומדים.

3. **מדרשת שדה בוקר** מרכזת ומפעילה שלושה נושאי ליבה :

- 3.1.1. ביי"ס שדה, שדה בוקר (60 שנים).
- 3.1.2. ביי"ס תיכון לחינוך סביבתי (47 שנים).
- 3.1.3. מרכז גל למנהיגות (21 שנים).
- 3.2. את הפעילות תומכים :
  - 3.2.1. 153 יחידות שירות לדור.
  - 3.2.2. מרכז מסחרי.
  - 3.2.3. מחלקת אחזקה.
  - 3.2.4. מחלקת הסעדה.
  - 3.2.5. מטה מתכלל.
- 3.3. המדרשה אינה גוף כלכלי ובוודאי שאינה רווחית, ולהפך אנו נמצאים בגירעון מתמיד, אך פועלים באמונה ובנחישות על מנת לחנך לערכים ברוח חזונו של דוד בן גוריון, תוך שאנו מקיימים פעילות אשר תאפשר למדרשה להתקיים כלכלית, למרות צמצום התמיכה הממשלתית
- 3.4. למרות כל הקשיים, העדר תמיכה ואפילו הפרעות מגופים שונים, אנו פועלים בשלוש השנים האחרונות להרחבת הפעילות ועומדים ביעדים שהצבנו לעצמנו, וזאת למרות ששיעור תמיכת המדינה במדרשה הולך ופוחת.

4. ביחסים עם המועצה האזורית ועם היישוב :

- 4.1. למעלה מ-20 שנים אנו חיים ביחד במקום החשוב הזה, במרכז הר הנגב.
- 4.2. מסיבות שונות, היחסים של מדרשת שדה בוקר עם המועצה האזורית, עם מדרשת בן-גוריון ועם אוניברסיטת בן-גוריון אינם הרמוניים וטעונים במשקעי עבר, שנובעים, לטעמי, בעיקר מהיעדר הסדרה, מחשדנות, היעדר תום לב ומתחושת מגיע לי....
- 4.3. הגעתי לכאן עם ניסיון עשיר מאוד, מתוך תחושת הגשמה ורצון להיות חלק מהמפעל הציוני בנגב, ואני מאמין כי רבים מתושבי **מדרשת בן-גוריון** מבינים את תרומת **שדה בוקר** ליישוב הנגב ולפיתוחו.
- 4.4. **מדרשת שדה בוקר** הינה מפעל חינוכי חשוב והשפעתו על החברה בישראל רבה מאוד : בוגרי **ביה"ס התיכון לחינוך סביבתי** הינם אזרחים המודעים לצרכי החברה והסביבה ורבים מהם בוחרים לשוב ולהתגורר כאן ; בוגרי **מכינת הנגב, קו הזינוק** והתוכניות הנוספות של **מרכז גל למנהיגות** מתאהבים בנגב, לומדים את אופיו ונהיים אזרחים ומנהיגים משמעותיים, וכמובן שגוררים שלנו ; **ובית ספר שדה** משמש פלטפורמה ייחודית להקניית ידיעת הארץ ומורשת בן-גוריון לציבורים רבים – קבוצות ויחידים, צעירים, מבוגרים ומשפחות, מהארץ ומחולל.
- אני כואב את הניסיון של מאן דהוא לפרק את מדרשת שדה בוקר לגורמים, כפי שהיו שדרשו ואף פרסמו. לעניות דעתי מהלך זה הוא הרסני, ואף **לא יישנה כזית את סוגיית הזכויות בנכסים הנדל"ניים**, אשר קרן הנגב, יד בן-גוריון ומדרשת שדה בוקר הקימו במהלך השנים או את סוגיית הקרקע.
- 4.5. לא בכדי המוסדות שלנו נהנים מביקוש ייתר, וגם צעירי **מדרשת בן-גוריון** בוחרים ונלחמים על מקום ב**ביה"ס התיכון לחינוך סביבתי**, אף ש**ביה"ס התיכון האזורי רמת הנגב** מעמיד לרשותם מגוון תוכניות רחב וברמה מאוד גבוהה.
- 4.6. משנות השישים והשבעים הקימו קרן הנגב ויד דוד בן-גוריון תשתית למדרשת שדה בוקר שכללה מבנים למימוש התוכניות, בתי מגורים לסגל ומרכז מסחרי לבאי המקום. בין המבנים שנבנו עבור באי **מדרשת שדה בוקר** היו מגרשי ספורט, אולם ספורט, ברכת שחייה ועוד, וכמובן תשתית תומכת לאספקת מים, ביוב חשמל והיסעים.

- 4.7. כאשר הוקם היישוב **מדרשת בן-גוריון**, לעניות דעתי, מתוך ניסיוני בתחום המוניציפאלי, היה נכון להגדיר בתקנון את היחסים בין בעלי הזכויות בקרקע, למועצה האזורית ולוועד היישוב; להפקיע שטחים לצרכי דרך ולצרכי ציבור, לבצע פרצלציה (חלוקה לחלקות ולמגרשים), לערוך פרוגרמה, לקבוע שטחי ציבור, לבצע תוכנית כוללת לאספקת מים, ביוב וחשמל ועוד ועוד....
- 4.8. משהדברים האמורים לעיל לא נעשו, נמצא שחלק מהיישוב נתמך בתשתיות הישנות והמצומצמות של מדרשת שדה בוקר. עם הזמן נוצרו ציפיות אצל חלק מהתושבים, שמדרשת שדה בוקר **חייבת** לספק להם שירותים חינוך אין כסף....
- 4.9. **למען הסר ספק, כל המבנים אשר נבנו והוקמו על ידי קרן הנגב, יד בן-גוריון ומדרשת שדה בוקר, אינם נחלת הכלל אלא רכוש של החברה. יחד עם זאת, כפי שביה"ס התיכון קולט תלמידים מהיישוב, כפי שאנחנו מזמינים את התושבים לחלוק איתנו את טקסי יום השואה ויום הזיכרון או, להבדיל אלף הבדלות, לקחת חלק בעדליידע, כך אנו מזמינים את התושבים להנות בקיץ מברכת השחייה ולהתפלל בבית הכנסת.**
- 4.10. האמירות ששמעתי מתושבים במדרשת בן-גוריון על זכויות בברכת השחייה או במגרשי הספורט דומים לדרישה להגיע ולבלות בחצרו הפרטית של פלוני. ברכת השחייה נבנתה על קרקע שלנו, במימון שלנו ולצרכים שלנו. ההיגיון אמר שראוי לאפשר גם לתושבי מדרשת בן-גוריון להנות ממנה בחודשי הקיץ החמים וכך היה.
5. העתיד המשותף: - אף כי באיחור גדול, לפני כשנתיים וחצי, החל תהליך תכנון מערכתי ליישוב מדרשת בן-גוריון וכולל את מתחמי מדרשת שדה בוקר והמכונים לחקר המדבר של אוניברסיטת בן-גוריון.
- 5.1. כבר בתחילת עבודת איסוף הנתונים להכנת התוכנית, על בסיס ניסיוני הרב כראש רשות מקומית וחבר בוועדות תכנון, מתוך אחריות להמשך פעילות מדרשת שדה בוקר, הצעתי שותפויות. יחד עם זאת, כל אימת שמאן שהוא יסבור שרכוש מדרשת שדה בוקר יימסר ללא תמורה – טעות בידו. ההסדר החדש, משיקרום אור וגידים, יצטרך לתת מענה להתחדשות מבני מדרשת שדה בוקר לשנים רבות קדימה, ולאפשר התרחבות פעילותנו, ככל שימצא לנכון.
- 5.2. **אני רוצה לבקש מתושבי מדרשת בן-גוריון לכבד את מוסדות החינוך, אשר על בסיסם הוקם היישוב. אתם הרי יודעים שרבים מהתושבים עבדו או למדו במדרשת שדה בוקר, רבים מילדי היישוב למדו ורבים חולמים ללמוד בתיכון לחינוך סביבתי, ורבים מתפרנסים בדרך כזו או אחרת מפעילות המדרשה. אני קורא - די לשנאה ולקנאה. הנגב זקוק לכולנו וראוי שנחבור ונעשה את הדברים ביחד, לטובת עם ישראל ומדינת ישראל.**
- 5.3. דלתי תמיד פתוחה ואני מזמין כל תושב המבקש ללמוד את העובדות לאשורן, או לשאול שאלות לקיים איתי שיח ישיר.

בברכת שנה טובה וחתימה טובה

דרור אלוני

מנכ"ל המדרשה

העתקים:

מר ערן דורון – ראש המועצה האזורית רמת הנגב
חברי דירקטוריון מדרשת שדה בוקר
פרופ' נעם ויסברוד – ראש המכונים לחקר המדבר
מר איתן דוניץ – מנהל המכון למורשת בן-גוריון
גב' ריצ'ל זיו – מנהלת יד דוד בן-גוריון
גב' הילה קפלן – מנכ"ל המועצה האזורית רמת הנגב
מר אבשלום כהן – יו"ר וועד מקומי מדרשת בן-גוריון
גב' ליטל שוחט – רשות החברות הממשלתיות
חברי הנהלת מדרשת שדה בוקר